

Bruno Jerup (EL):

En stor del af den danske befolkning kommer på et eller andet tidspunkt i kontakt med det psykiatriske system. Det betyder i realiteten, at vi alle enten selv, kender én eller har nære familiemedlemmer, der har været i kontakt med dette system. Psykisk sygdom er ligesom anden sygdom hver mands herre.

Der er heldigvis med tiden sket et skifte, så forståelsen for folk med psykiatriske problemer er vokset, men det er trods alt ikke længe siden, at man skubbede dem væk på store kaserner og helst så langt væk fra andre mennesker som muligt, så de såkaldt almindelige mennesker ikke daglig skulle konfronteres med denne side af den menneskelige mangfoldighed.

Samtidig havde og har de psykiatriske sygehuse også den funktion at skærme de psykisk syge mod den almindelige virkelighed, der til tider kan forekomme ganske skræmmende. Vi har udviklet distriktspsykiatrien og tanken om i højere grad at acceptere psykiske problemer som en del af den menneskelige mangfoldighed, der bør tackles dér, hvor folk i øvrigt bor og lever, og det er en rigtig udvikling.

Desværre blev der ved samme lejlighed nedlagt alt for mange psykiatriske sengepladser. Resultatet blev, at alt for mange psykisk syge ikke fik den hjælp, støtte og behandling, de havde krav på.

Distriktspsykiatrien er under udvikling og opbygning. Hvis der er vilje til at erkende, at psykisk syge er lige så forskellige som andre mennesker og derfor både behandlingsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt har brug for en bred vifte af tilbud, kan vi nå et virkelig godt resultat. Det er imidlertid afgørende vigtigt, at vi husker, at psykisk syge har krav på personlige og samfundsmæssige rettigheder ligesom alle andre.

Det er også vigtigt at huske pårørendegruppen både som en ressource til at udvikle både sygehus- og distriktspsykiatrien og som en gruppe, der selv har brug for støtte.

Helt tilbage til det, der hed Kallehaugedvalget, var der en målsætning om, at man skulle lægge op til en lovændring, det vil sige den nuværende lov, som skulle begrænse brugen af tvang i psykiatrien, men som den foreliggende psykiatrilovsundersøgelse viser, er det ikke sket. Den nuværende lovgivning er udtryk for det kompromis, som Folketinget lavede på grundlag af en indstilling fra Kallehaugedvalget. I forlængelse deraf har man lavet den psykiatrilovsundersøgelse, som kom i efteråret

1996, og den viser ligefrem, at der ikke har et været fald og heller ikke en stagnering, men en stigning i brugen af tvang i alle amter, og det vil sige, at det åbenbart er en generel tendens i hele landet.

Derudover viser undersøgelsen også, at der er en klar sammenhæng mellem tvang og ressourcer forstået på den måde, at jo mere overbæret en afdeling er, desto større brug af tvang og tvangsmidler har der været. Det vil sige, at jo bedre de psykiatriske afdelinger fungerer, desto mindre tvang bruges der. Den oplagt første målsætning burde derfor være at forbedre kvaliteten, og det vil sige bedre fysiske rammer med eneværelser, mere og bedre uddannet personale og flere og bedre aktivitetstilbud.

Derfor er det Enhedslistens klare intention med denne lovændring, at vi, ud over at der ikke skal accepteres mere tvang og det mindste middels metode skal fastholdes, i denne sal nu skal træde de ansvarlige myndigheder over tærne og fastlægge veldefinerede fysiske og personalemæssige rammer, som naturligvis godt må forbedres yderligere i de enkelte amter.

Det vil være et kanonfremskridt og den eneste løsning, som kan matche den decentrale struktur, vi i dag har udviklet på dette område.

I det konkrete lovforslag lægger man først op til en forenkling af klageproceduren, så man altid starter med at klage til patientklagenævnet i første instans. En forenkling er sandsynligvis i orden. Den nuværende klageprocedure er en underlig størrelse, som er udtryk for et folketingskompromis i 1989; men om patientklagenævnet er noget sandhedsorakel, kan naturligvis diskuteres, bl.a. i forhold til sammensætningen.

Det kan også ses som en stramning, der betyder, at tvangsendlagte og tvangstilbageholdte nu er de eneste frihedsberøvede, der ikke har ret til at få prøvet deres sag for en dommer inden for 24 timer. Vi vil også gerne se, om det virkelig er justitsministerens holdning, at specielt de psykisk syge ikke har nogen retsgaranti på dette område.

For det andet indføres tvungne udskrivningsaftaler. Det er noget, som skal vurderes meget nøjere, og det har efterhånden mange andre ordførere også været inde på. Vi betragter det faktisk som en indskrænkning og som en øget brug af tvang i forhold til, hvad vi har nu, og vi må i hvert fald have vurderet, om det faktisk er den rigtige vej at gå.